

Literatura

AMČR: Záznam M-202405166 [cit. 2025-06-10]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202405166>.

Summary

A sunken feature, disturbed by a foundation trench for a fence, was excavated in Sadová Street (Dobšice cadastral area, Znojmo District). The recovered pottery (Fig. 5) attributes the feature to the Stroke-Ornamented Ware culture.

David Rožnovský, Rostislav Hetflaiš, Zdeněk Veselý

Dukovany (k. ú. Skryje nad Jihlavou, okr. Třebíč) „Hřebec“.

Lengyelská kultura. Neurčený areál. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1062167N, 16.1472333E

V rámci realizace projektu regionální spolupráce „Střední Pohlaví jako součást historické stezky spojující Českomoravskou vrchovinu s jihomoravskými úvaly“ probíhaly v roce 2024 v prostoru vodních nádrží Mohelno a Dalešice terénní povrchové prospekce. Jejich hlavním cílem bylo monitorování a dokumentace intenzivní vodní eroze, která díky neustálému kolísání hladiny způsobuje rozplavování pokryvných sedimentů na březích nádrží, a tím i odkrývá dosud neznámé archeologické lokality. Při pravidelných odstávkách přečerpávací elektrárny Dalešice jsou proto prováděny celodenní prospekce s pomocí raftu, který umožňuje efektivní pohyb v prostoru nádrží a zároveň možnost průzkumu i některých ze břehů špatně dostupných míst.

Průzkum v roce 2024 přinesl, mimo jiné objevy, nové informace o lidských aktivitách v poloze „Hřebec“, situované 15–25 m nad pravým břehem řeky Jihlavy na severním okraji katastru obce Dukovany (k. ú. Skryje nad Jihlavou). Zájmová poloha je tvořena ostrožnou vybíhající směrem k severovýchodu do jednoho z původních meandrů řeky Jihlavy s nadmořskou výškou oscilující od 290 do 325 m. Archeologické nálezy se prozatím daří nalézat pouze na jihovýchodních svazích ostrožny v nadmořské výšce 290 až 300 m. Doposud byly z této polohy evidovány pouze nepočetné štípané artefakty z období mladého paleolitu (cf. Knotek, Škrdla 2015), nově však bylo při povrchovém průzkumu erodovaných svahů zájmové lokality nalezeno také několik kamenných artefaktů indikujících zde lidské aktivity v období neolitu. Reprezentovány jsou drobnou, kompletně dochovanou, mírně trapézovitou

sekerkou se zaobleně obdélným příčným průřezem z metabazitu typu Jizerské hory (rozměry: 44 × 40 × 12,5 mm, hmotnost: 35,7 g, obr. 6) a čtyřmi nepatinovanými štípanými artefakty (tři fragmenty čepelí a čepelové škrabadlo s bilaterální retuší), které můžeme datovat do období mladého neolitu. Magnetická susceptibilita sekerky se pohybuje mezi 0,280–0,320 × 10⁻³ SI jednotek.

Dosavadní nálezy prozatím neumožňují přesně specifikovat charakter lidských aktivit, nebo je označit jako sídlištní. Nelze ani vyloučit, že výše popsané nálezy z polohy „Hřebec“ souvisejí s rozsáhlým sídlištěm lengyelské kultury, které se rozprostíralo na druhém břehu řeky v poloze Mohelno – „Plevovce“ (Bartík et al. 2019). Lokalita bude nadále průběžně monitorována.

Literatura

Knotek, P., Škrdla, P. 2015: Dukovany (k. ú. Skryje nad Jihlavou, okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 56(1), 136.

Bartík, J., Škrdla, P., Novák, J. 2019: Mohelno-Plevovce v kontextu lokálního lengyelského osídlení a přírodního prostředí. *Přehled výzkumů* 60(1), 43–76.

Summary

In 2024, several surface surveys were conducted in the area around the Mohelno and Dalešice reservoirs. The investigation was prompted by the regional cooperation project ‘Middle course of the River Jihlava as part of the historical route connecting the Bohemian-Moravian Highlands with the South Moravian valleys’ and recorded previously unknown human activity in the ‘Hřebec’ field, located in the cadastral area of Skyje nad Jihlavou (Třebíč District). Finds from the site include a small, well-preserved, slightly trapezoidal stone axe with a rounded rectangular cross-section made of Jizerské hory-type metabasite (Fig. 6), and four unpatinated chipped stone artefacts. It cannot be ruled out that these finds from the ‘Hřebec’ field are connected with the extensive Lengyel culture settlement situated on the opposite bank of the river at the Mohelno – ‘Plevovce’ site (Bartík et al. 2019). The area will continue to be monitored.

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Milan Vokáč, Aleš Hoch, Tomáš Rohovský, Marcel Lengyel

Holasovice (okr. Opava)

„Extravilán“, parc. č. 642/14.

Kultura lineární keramiky. Sídlíště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Ostravě.

Lokalizace: WGS-84: 49.9955578N, 17.8141883E

V jarních a letních měsících let 2023 a 2024 probíhal záchranný archeologický výzkum na katastru Holasovic, na parcele číslo 642/14, který souvisel se zemními pracemi při výstavbě rodinného domu a garáže. Na skryté ploše a v liniových výkopech bylo identifikováno celkem 98 objektů. Většinu z nich tvořily sloupové jámy, které však jen výjimečně obsahovaly nálezy. Podle celkové situace lze ale usuzovat, že na zkoumané ploše byla zachycena část dlouhého domu pětiřadé konstrukce. Sloupovou stavbu z každé strany lemovaly stavební jámy obsahující keramických materiál (obr. 7) náležející kultuře s lineární keramikou, přesněji jejímu mladšímu stupni, fázi IIb. Dům byl orientován přibližně ve směru SZ–JV. Neolitické stavební jámy byly částečně porušeny mladšími zásahy. Totožnou orientaci vykazovala i třetí zjištěná stavební jáma stejné datace, podél níž se opět nacházely sloupové jamky, zbytek stavby však pokračoval

Obr. 6. Dukovany. Kamenná sekerka. Foto J. Bartík.

Fig. 6. Dukovany. Stone axe. Photo by J. Bartík.